

Na temelju članka 70. točke 17. Zakona o tržištu električne energije (NN 111/21, 83/23) te uz prethodnu suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije klasa: 391-43/23-01/9, urbroj: 371-06-23-6, od 7. prosinca 2023. godine, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. donio je

**PRAVILA
NESTANDARDNIH USLUGA
OPERATORA DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. (u daljem tekstu: HEP ODS) je nositelj obveze javne usluge za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, sukladno Zakonu o energiji (NN 120/12, NN 14/14, NN 102/15 i NN 68/18), Zakonu o tržištu električne energije (NN 111/21, 83/23), Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/21, 83/23) i Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (NN 100/22) (u daljem tekstu: Opći uvjeti).
- (2) Predmet Pravila nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava (u daljem tekstu: Pravila) su nestandardne usluge, za čije obavljanje je nadležan i odgovoran HEP ODS na cijelom području Republike Hrvatske, a pruža ih na zahtjev korisnika mreže ili na zahtjev drugih sudionika na tržištu električne energije, prema Općim uvjetima i odobrenom Cjeniku nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava (u daljem tekstu: Cjenik).
- (3) Cilj ovih Pravila je uspostava razvidne razlike između standardnih i nestandardnih usluga, kao pretpostavke za razvidan i nepristran način pružanja usluga od strane HEP ODS-a, po objektivnim cijenama, utvrđenim po načelu prosječnih stvarnih troškova.
- (4) Ovim Pravilima utvrđuje se obveza izvršavanja nestandardnih usluga uz primjenu jediničnih cijena ili stvarnog troška, prema načelu minimalnih troškova poslovanja, uvažavajući načelo minimalnog troška i propisane kvalitete.
- (5) Troškovi poslovanja i prihodi od nestandardnih usluga, ne odnose se na naknadu za korištenje distribucijske mreže niti na naknadu za priključenje na mrežu.

Članak 2.

- (1) Izrazi koji se koriste u ovim Pravilima imaju značenja utvrđena zakonima kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetske djelatnosti i tržište električne energije, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona, a neki od njih su utvrđeni ili prilagođeni za potrebe primjene ovih Pravila. Izrazi, u smislu ovih Pravila, imaju sljedeće značenje:
  1. *broj radnik-sati* - umnožak broja radnika i broja radnih sati zaokruženih na dvije decimale, koji su potrebni za izvršenje nestandardne usluge,
  2. *cjenik nestandardnih usluga* - popis nestandardnih usluga koji za pojedinu uslugu sadrži naziv i jediničnu cijenu usluge,
  3. *korisnik usluge* - pravna ili fizička osoba, korisnik mreže ili drugi sudionik na tržištu električne energije,
  4. *korisnik nestandardne usluge* - pravna ili fizička osoba kojoj je na njezin zahtjev ili zbog njezinog postupanja, odnosno propuštanja određenog postupanja za korištenje standardne usluge, pružena nestandardna usluga,
  5. *neprijateljiva usluga* - usluga kod koje nije izravno prepoznatljiv korisnik, a troškove snose svi korisnici mreže, plaćanjem naknade za korištenje mreže,
  6. *pridjeljiva usluga* - usluga kod koje je poznat korisnik usluge i opseg usluge, koja se pruža prema reguliranim uvjetima i po odobroj cijeni,
  7. *nestandardna usluga* - pridjeljiva usluga, koja se pruža prema reguliranim uvjetima i odobroj cijeni, čiji se troškovi pružanja ne plaćaju iz propisanih naknada za korištenje mreže i naknade za priključenje na mrežu,
  8. *prosječna cijena radnog sata* - cijena radnog sata radnika, primijenjena za izvršenje nestandardnih usluga, utvrđena prema metodologiji iz ovih Pravila.

(2) Ovim Pravilima utvrđene nestandardne usluge, u skladu s propisima koji uređuju područje distribucije električne energije, obavlja HEP ODS na cijelom području Republike Hrvatske.

(3) Ovim Pravilima uređuje se:

- kategorizacija i specifikacija nestandardnih usluga,
- način, elementi i kriteriji za izračun cijene nestandardnih usluga,
- način izračuna prosječne cijene radnog sata radnika za izvršenje nestandardnih usluga,
- broj radnik-sati potrebnih za izvršenje pojedine nestandardne usluge te
- donošenje, objavu i primjenu Cjenika.

II. RAZGRANIČENJE IZMEĐU STANDARDNIH I NESTANDARDNIH USLUGA

Članak 3.

(1) Sve usluge koje je HEP ODS, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima, obavezan pružati korisnicima mreže i drugim sudionicima na tržištu električne energije (u daljem tekstu: korisnici usluge), a čiji se troškovi financiraju iz propisanih naknada za korištenje mreže i naknade za priključenje na mrežu, su standardne usluge u djelatnosti distribucije električne energije.

(2) Standardna usluga može biti nepridjeljiva ili pridjeljiva, a troškovi pružanja usluge se podmiruju primjenom propisanih tarifnih stavki, odnosno jediničnih cijena ili stvarnog troška.

(3) Pružanje nestandardne usluge je utemeljeno na razgraničenju prema standardnoj usluzi, pri čemu je dio nestandardnih usluga po prirodi jednak standardnim uslugama, ali se s troškovnog gledišta utvrđuju uvjeti njihovog pružanja kao nestandardne usluge.

(4) Nestandardne usluge su pridjeljive usluge, odnosno usluge koje je HEP ODS dužan pružiti korisniku usluge na njegov zahtjev ili je provesti sukladno propisu, u slučaju kada korisnik usluge to prouzroči svojim postupanjem.

(5) Trošak ostvarenja nestandardnih usluga, ne podmiruje se iz naknada navedenih u stavku 1. ovog članka.

(6) Trošak nestandardnih usluga utvrđenih u članku 6. stavku 3. ovih Pravila obračunava se korisniku usluge primjenom Cjenika, sukladno ovim Pravilima.

(7) Temeljem obračuna iz stavka 6. ovog članka HEP ODS za pruženu nestandardnu uslugu izdaje račun u sklopu računa za korištenje mreže ili jedinstvenog računa ili kao zaseban račun.

Članak 4.

(1) Nestandardne usluge, koje se pružaju temeljem sklopljenog ugovora, sukladno ovim Pravilima, pružaju se na zahtjev korisnika usluge, kao pridjeljive usluge.

(2) Za usluge iz stavka 1. ovog članka, utvrđene u članku 6. stavku 4. i 5. ovih Pravila radi se poseban obračun na temelju specifikacije troškova, sukladno ovim Pravilima.

(3) Usluge iz stavka 1. ovog članka nisu obuhvaćene Cjenikom, a naplaćuju se prema posebnom ugovoru između HEP ODS-a i korisnika usluge.

Članak 5.

(1) HEP ODS je dužan pružati nestandardne usluge svim korisnicima mreže na razvidan i nepristran način te pod istim uvjetima.

(2) Pružanje nestandardne usluge, na zahtjev korisnika mreže ili drugog sudionika na tržištu električne energije, se ne naplaćuje ako se pokaže da je prigovor iz kojeg je proistekao zahtjev bio opravdan.

Članak 6.

(1) Nestandardne usluge, uključujući i uvjete za primjenu, navedene su u Cjeniku.

(2) Nestandardne usluge pružaju se prema Cjeniku.

(3) Nestandardne usluge, koje se pružaju u skladu s ovim Pravilima, razvrstane su u sljedeće kategorije:

- uvjeti priključenja na elektroenergetsku mrežu i povećanje priključne snage,
- privremena obustava ili uspostava isporuke električne energije, na zahtjev opskrbljivača, korisnika mreže ili HEP ODS-a,
- upravljanje javnom rasvjetom i intervencije, na zahtjev vlasnika javne rasvjete,
- mjerenje i izvješćivanje o kvaliteti napona, na zahtjev korisnika mreže (izravno ili posredovanjem opskrbljivača),

- davanje podataka o distribucijskoj mreži, na zahtjev postojećeg ili budućeg korisnika mreže,
- upravljanje sklopnim uređajima u postrojenju korisnika mreže ili postrojenju HEP ODS-a, na zahtjev korisnika mreže,
- dežurstvo radi upravljanja mrežom, na zahtjev korisnika mreže,
- usluge očitavanja brojila električne energije, na zahtjev korisnika mreže, opskrbljivača ili otkupljivača,
- provjera ispravnosti brojila, na zahtjev korisnika mreže, opskrbljivača ili otkupljivača,
- različite usluge na priključku i obračunskom mjernom mjestu, na zahtjev korisnika mreže, opskrbljivača ili otkupljivača,
- jednokratna dostava podataka na zahtjev,
- usluge vezano za obračun, na zahtjev korisnika mreže te
- dostava opomene.

(4) Nestandardne usluge iz članka 4. stavka 1., koje se pružaju temeljem sklopljenog ugovora, a u nadležnosti su HEP ODS-a, razvrstane su u sljedeće kategorije:

- vođenje pogona postrojenja kupca na sučelju s distribucijskom mrežom,
- dežurstvo radi upravljanja mrežom prema potrebi korisnika mreže, odnosno krajnjeg kupca ili proizvođača,
- premještanje dijelova mreže zbog potreba korisnika mreže,
- premještanje priključka zbog potreba korisnika mreže,
- promjene na priključku ili opremi obračunskog mjernog mjesta korisnika mreže, odnosno krajnjeg kupca bez promjene priključne snage i promjene naponske razine priključka,
- razdvajanje ili spajanje ili ugradnja dodatnih obračunskih mjernih mjesta korisnika mreže, odnosno krajnjih kupaca, u okviru priključnih snaga iz izdanih elektroenergetskih suglasnosti,
- otklanjanje neispravnosti priključka ili obračunskog mjernog mjesta ili neispravnosti obračunskog mjernog mjesta koje su nastale zbog neovlaštene potrošnje električne energije, kada je neispravnost prouzročio korisnik mreže,
- davanje podataka o distribucijskoj mreži, na zahtjev treće strane, osim korisnika mreže i opskrbljivača,
- ucrtavanje položaja električnih vodova HEP ODS-a na podloge tražitelja usluge te
- aktivnosti na dijeljenju električne energije u energetske zajednici građana.

(5) Nestandardne usluge iz članka 4. stavka 1., koje se pružaju temeljem sklopljenog ugovora, a nisu u isključivoj nadležnosti HEP ODS-a te ih HEP ODS pruža ovisno o raspoloživosti svojih resursa, razvrstane su u sljedeće kategorije:

- vođenje pogona proizvodne jedinice proizvođača,
- mjerenje i ispitivanje postrojenja i instalacija kupca ili proizvođača prije priključenja na mrežu,
- upravljanje sklopnim napravama u postrojenju korisnika mreže, odnosno krajnjeg kupca ili proizvođača prema njegovom zahtjevu,
- stručni nadzor nad izvođenjem radova na elektroenergetskim objektima korisnika mreže na sučelju mreže i njihovih postrojenja ili električnih instalacija,
- konzultantske usluge i usluge savjetovanja,
- nadzor nad izvođenjem stručnih radova,
- savjetovanje o energetske učinkovitosti,
- ostale usluge u vezi s elaboratima u domeni utjecaja na mrežu,
- ostale usluge u vezi s nadzorno-upravljačkim sustavima i sustavima zaštite te
- korištenje agregata.

III. KVALITETA NESTANDARDNIH USLUGA

Članak 7.

HEP ODS, kao pružatelj javne usluge, obvezan je održavati, pružati i pratiti kvalitetu nestandardnih usluga, u skladu s posebnim propisima i pravilima struke, vodeći računa o sigurnosti, redovitosti i kvaliteti usluge te ravnopravnosti u pristupu svim korisnicima usluge.

Članak 8.

(1) Uspostava sustava za praćenje kvalitete nestandardnih usluga i izbor nestandardnih usluga čija će se kvaliteta pratiti, ovise o:

- važnosti nestandardne usluge,

- prepoznatljivosti bitnih značajki nestandardne usluge,
  - mogućnosti uspostave jednostavnih mjerila za ocjenjivanje kvalitete nestandardne usluge i
  - mogućnosti praćenja ostvarenja nestandardne usluge.
- (2) Sustav za praćenje kvalitete nestandardnih usluga uspostavlja se u cilju osiguranja propisane razine kvalitete i povećanja učinkovitosti pružanja nestandardnih usluga.
- (3) Unaprjeđivanje sustava iz stavka 2. ovog članka mora se temeljiti na:
- analizi kvalitete pružanja nestandardnih usluga,
  - povratnim informacijama korisnika usluga,
  - propisima i uputama Hrvatske energetske regulatorne agencije (u daljem tekstu: Agencija) te
  - poslovnim odlukama.

IV. METODOLOGIJA ZA UTVRĐIVANJE CIJENA NESTANDARDNIH USLUGA

Članak 9.

- (1) Cijene nestandardnih usluga utvrđuju se u ovisnosti o kategoriji i vrsti nestandardne usluge, uvažavajući načelo prosječne cijene i/ili stvarnog troška.
- (2) Cijena nestandardne usluge, koja je utvrđena u Cjeniku, jedinstvena je za sve korisnike usluge na čitavom teritoriju Republike Hrvatske.
- (3) Cijene iz Cjenika utvrđuju se prema specifikaciji troškova, uz primjenu prosječnih:
- normativa radnog vremena,
  - jediničnih cijena sata rada,
  - vrijednosti utrošenog materijala,
  - troškova prijevoza i/ili radnih strojeva i
  - troškova usluga trećih strana.
- (4) Cijena nestandardne usluge koja nije sadržana u Cjeniku, utvrđuje se temeljem stvarnog troška vrijednosti radova potrebnih za ostvarenje usluge koji uključuju materijal, trošak prijevoza, radnih strojeva i radno vrijeme te ovisi o proračunskim elementima koji nisu unaprijed poznati, niti ih je moguće prihvatljivo točno procijeniti.
- (5) Nestandardne usluge iz stavka 4. ovog članka, za koje je izračun cijene složen i s više ovisnih proračunskih elemenata za izradu cijene, pružati će se na zahtjev korisnika usluge, na temelju objektivne i razvidne ponude HEP ODS-a.
- (6) Cijena nestandardne usluge iz stavka 4. za koje nije moguće unaprijed utvrditi potreban materijal, trošak prijevoza i/ili radnih strojeva i stvarno potrebno radno vrijeme, obračunat će se nakon izvršenja usluge, na objektivan i razvidan način:
- materijal se zaračunava po prosječnim ponderiranim jediničnim cijenama, sukladno Metodologiji određivanja jediničnih cijena roba, radova i usluga kod izgradnje priključaka i stvaranja tehničkih uvjeta u mreži, uvećanim za iznos manipulativnih troškova od 10 %,
  - troškovi prijevoza i/ili radnih strojeva obračunavaju se sukladno važećem cjeniku voznog parka, radnih strojeva i agregata,
  - radno vrijeme za ostvarenje nestandardne usluge obračunava se prema stvarno utrošenom radnom vremenu uvažavajući pravila struke i važećim cijenama sata rada prema članku 12. te
  - radovi i usluge treće strane obračunavaju se po prosječnim ponderiranim jediničnim cijenama, sukladno Metodologiji određivanja jediničnih cijena roba, radova i usluga kod izgradnje priključaka i stvaranja tehničkih uvjeta u mreži.
- (7) HEP ODS će važeću cijenu sata rada i odluku o cijenama prijevoza i/ili radnih strojeva javno objaviti.

Članak 10.

Cijena za svaku od nestandardnih usluga iz Cjenika (okvirni pregled u članku 6. stavku 3.) računa se kao zbroj troška rada, odnosno umnoška broja radnik-sati i prosječne cijene radnog sata utvrđene od strane HEP ODS-a, troška ugrađenog materijala, troškova prijevoza i/ili radnih strojeva te stvarnih troškova usluga trećih strana.

Članak 11.

- (1) Iznimno od članka 10., za nestandardne usluge za koje nije moguće odrediti broj radnik-sati ili količinu i

vrstu materijala prije pružanja usluge (okvirni pregled u članku 6. stavku 4. i 5.), cijena se određuje za svaku od nestandardnih usluga prema posebnom izračunu, sukladno ovim Pravilima.

(2) Cijena nestandardne usluge iz stavka 1. ovoga članka sastoji se od troška rada, troška materijala, troškova prijevoza i/ili radnih strojeva te troškova usluga trećih strana i ostalih zavisnih stvarnih troškova.

(3) Trošak rada iz stavka 2. ovoga članka određuje se kao umnožak broja radnik-sati potrebnih za izvršenje nestandardne usluge i prosječne cijene radnog sata. Broj radnik-sati određuje pružatelj nestandardne usluge kao umnožak broja radnika potrebnih za izvršenje nestandardne usluge i broja radnih sati koje je svaki od radnika utrošio za izvršenje nestandardne usluge.

(4) Trošak materijala, trošak prijevoza i/ili radnih strojeva te troškovi usluga trećih strana i ostali zavisni stvarni troškovi iz stavka 2. ovoga članka obračunavaju se ukoliko su utrošeni za pružanje nestandardne usluge, a kod obračuna utrošenog materijala se primjenjuju stvarne nabavne cijene (prosječne ponderirane jedinične cijene) uvećane za iznos manipulativnih troškova od 10 %.

Članak 12.

(1) Prosječna cijena radnog sata radnika utvrđuje se prema sljedećoj formuli:

$$PC_{RS} = \frac{PBP}{PB_{RS}}$$

gdje je:

PC_{RS} - prosječna cijena radnog sata radnika [EUR/h],

PBP - prosječna bruto primanja VŠS-VSS ili KV-VKV-SSS radnika HEP ODS-a u jednom mjesecu [EUR],

PB_{RS} - prosječni broj radnih sati u jednom mjesecu [h].

(2) Izračun prosječnog broja radnih sati se izrađuje na temelju prosječnog mjesečnog fonda radnih sati (173 sata), umanjenog za sate praznika i godišnjeg odmora (25,7 sata).

(3) Prosječna cijena radnog sata radnika HEP ODS-a utvrđena prema stavku 1. ovoga članka primjenjuje se za utvrđivanje cijena nestandardnih usluga.

(4) HEP ODS jednom godišnje provjerava prosječnu cijenu radnog sata, a u slučaju odstupanja većeg od $\pm 10\%$, donosi odluku o promjeni prosječne cijene.

(5) U slučaju da promjena cijene iz stavka 4. ovog članka utječe na promjenu cijene nestandardne usluge za više od $\pm 10\%$, HEP ODS može zatražiti suglasnost Agencije za promjenu cijene.

V. PRIMJENA CJENIKA NESTANDARDNIH USLUGA

Članak 13.

(1) HEP ODS je obvezan ispostaviti račun za pruženu nestandardnu uslugu najkasnije do petnaestoga dana u mjesecu, za nestandardne usluge izvršene u prethodnom kalendarskom mjesecu.

(2) HEP ODS je obvezan na jasan i razumljiv način korisniku usluge navesti sve pružene nestandardne usluge sukladno Cjeniku, a za nestandardne usluge iz članka 11. ovih Pravila navesti sve elemente na osnovu kojih je cijena nestandardne usluge izračunata.

(3) Kod nestandardnih usluga za koje je nužna provedba aktivnosti nadležnog državnog tijela ili drugog neovisnog subjekta, HEP ODS uz račun prilaže presliku računa ili odgovarajućeg dokumenta, ispostavljenog od strane nadležnog državnog tijela ili drugog neovisnog subjekta.

(4) HEP ODS je obvezan upoznati korisnika usluge, ukoliko je za pružanje nestandardne usluge potrebno sudjelovanje nadležnog državnog tijela ili drugog neovisnog subjekta, te kolika je očekivana cijena te usluge.

(5) Račun za pruženu nestandardnu uslugu može se ispostaviti u sklopu računa za korištenje mreže ili jedinstvenog računa ili kao zaseban račun.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

(1) Nakon dobivene prethodne suglasnosti Agencije, najkasnije 15 dana prije početka primjene, HEP ODS će na svojim internetskim stranicama objaviti Pravila i Cjenik.

(2) HEP ODS na svojim internetskim stranicama objavljuje odluku o važećoj cijeni sata rada i cjenik voznog parka, radnih strojeva i agregata.

Članak 15.

Danom stupanja na snagu ovih Pravila prestaju se primjenjivati Pravila nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava od dana 01.07.2018. godine.

Članak 16.

Ova Pravila stupaju na snagu 01. siječnja 2024. godine.

Zagreb, 11. prosinca 2023. godine.

Direktor:

Nikola Šulentić, dipl. ing.

HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.

ZAGREB, Ulica grada Vukovara 37 1